

Nota

Programma van maatregelen

Kuurne Industrielaan 15 (Prov. West-Vlaanderen)

Auteur: Corneel DENEEF
Redactie: Siel LEEMANS

Projectcodes: 2026A190 en 2026A58

- **Administratieve gegevens**

Erkend archeoloog	Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster, OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
Redactie:	Siel Leemans
Locatiegegevens	Kuurne Industrielaan 15
Kadastergegevens	Kuurne AFD 1, sectie A, percelen 397 ^e , 405f, 407d en Kortrijk afdeling 8, sectie B, perceel 516B (partim)
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied	71622.0786093219794566, 172343.6712637022137642: 71692.6224715962307528, 172460.2179199419624638
Landschappelijk bodemonderzoek	2025A190
Landschappelijk bodemonderzoek, datum	21/08/2025
Proefsleuvenonderzoek	2026A58
Proefsleuvenonderzoek, datum	21/04/2026
Relevante termen thesauri	Landelijk onderzoek, Kuurne, bodemonderzoek, vooronderzoek, bureaustudie, landschappelijk bodemonderzoek, proefsleuvenonderzoek, Romeinse periode
Alle betrokken actoren:	Kylian Verhaevert (veldwerkleider, archeoloog), Corneel Deneef (assistent-archeoloog), Siel Leemans (projectleider).
Contact:	archeologie@monument.be; T: +32 51 31 60 80

- **Aanleiding vooronderzoek**

➔ Zie het verslag van resultaten bureauonderzoek (projectcode 2025A71, ID33823)¹.

- **Resultaten vooronderzoek**

➔ Zie het verslag van resultaten bureauonderzoek (projectcode 2025A71, ID33823)².

➔ Zie het bijgevoegde verslag van resultaten landschappelijk bodemonderzoek (projectcode 2025A190)

➔ Zie het bijgevoegde verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek (projectcode 2026A58)

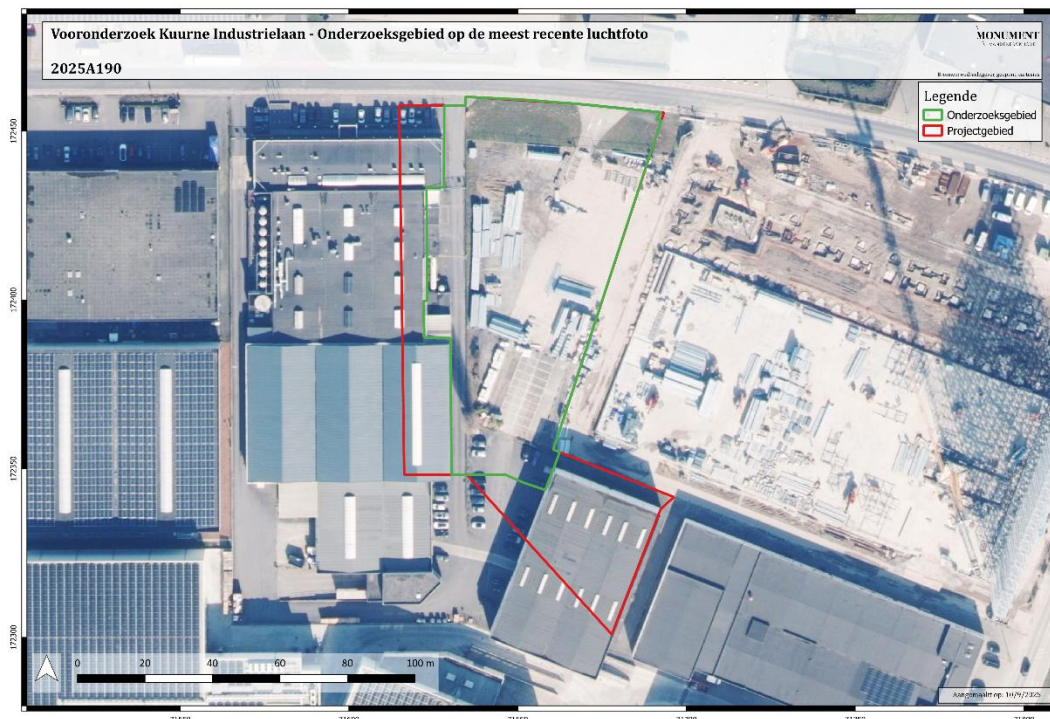
¹ Devalckeneer L., 2025. <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/33823>.

² Idem.

- **Inleiding**

In het kader van de geplande stedenbouwkundige handelingen te Industrielaan 15 Kuurne werd na een uitgebreide bureaustudie, een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.

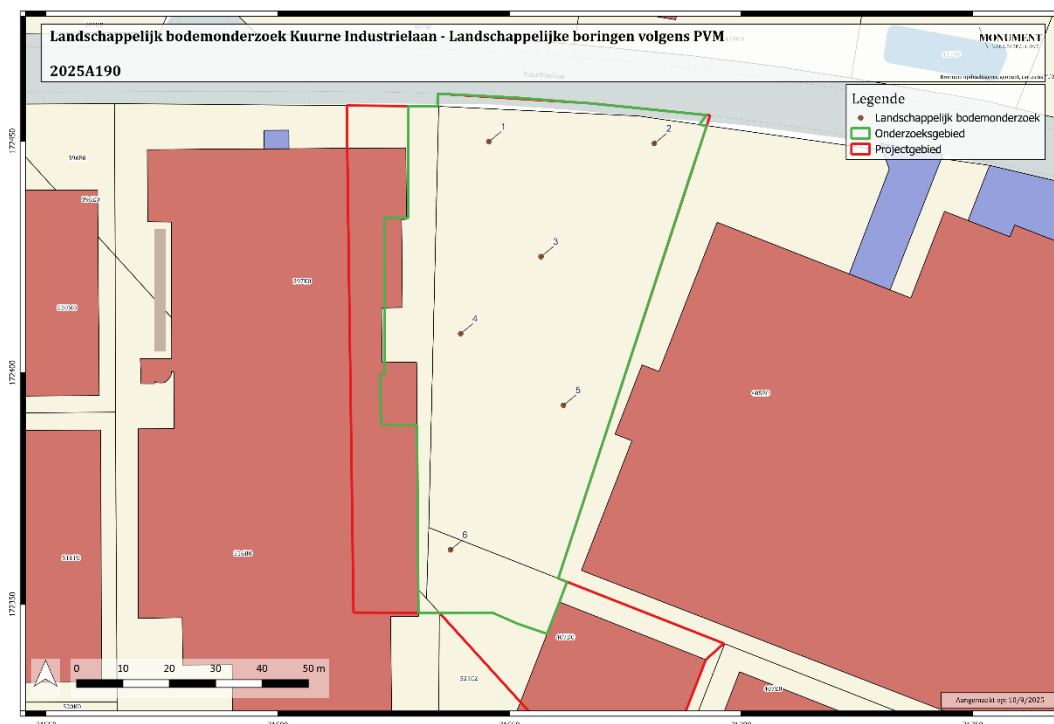
Op basis van de bureaustudie, het landschappelijk bodemonderzoek en het proefsleuvenonderzoek kan een uitgebreide archeologische interpretatie worden opgemaakt voor het projectgebied.

Figuur 1: Situering van het projectgebied en de onderzoekszone op een recente luchtfoto (© Geopunt).

- **Volledigheid van het vooronderzoek**

Het archeologisch vooronderzoek binnen het projectgebied te Kuurne (Industrielaan 15) bestond uit een bureaustudie, een landschappelijk bodemonderzoek (Figuur 2) en een proefsleuvenonderzoek (Figuur 3). Deze methodologische opbouw laat toe om het archeologisch potentieel van het terrein op verschillende schaalniveaus te evalueren, gaande van landschappelijke situering en bodemkundige opbouw tot de effectieve aanwezigheid, aard, datering en bewaring van archeologische sporen en vondsten.

Figuur 2: Situering van landschappelijke boringen, conform de in akte genomen archeologienota (Bron: Geopunt.be).

Het projectgebied situeert zich binnen een sterk verstoorde, verstedelijkte context, gekenmerkt door industriële ontwikkeling en infrastructuur. Het terrein is momenteel grotendeels ingericht als parking en wordt gekenmerkt door verschillende types verharding (asfalt, beton en steenslag), wat wijst op intensieve en herhaalde bodemingrepen. Topografisch bevindt het terrein zich in een zwak golvend landschap op ca. **+ 18 m TAW**, zonder uitgesproken microreliëf.

Volgens de bodemkaart bestaat het projectgebied hoofdzakelijk uit droge licht zandleembodems (**type Pbc**), die onder natuurlijke omstandigheden gekenmerkt worden door een goed ontwikkelde Bt-horizont. Het landschappelijk bodemonderzoek toont echter aan dat deze natuurlijke bodemopbouw in sterke mate verstoord is.

In de onderzochte profielen werd doorgaans een **A/C-profiel** vastgesteld, waarbij de oorspronkelijke A-, E- en Bt-horizonten grotendeels verdwenen zijn. De toplaag bestaat uit een verstoorde bouwvoor met variabele dikte, waarin frequent bijmengingen van recent materiaal (zoals baksteenfragmenten, puin en houtskool) werden aangetroffen. Deze laag gaat in de meeste gevallen scherp over in het onderliggende moedermateriaal, wat wijst op mechanische verstoring en nivellering.

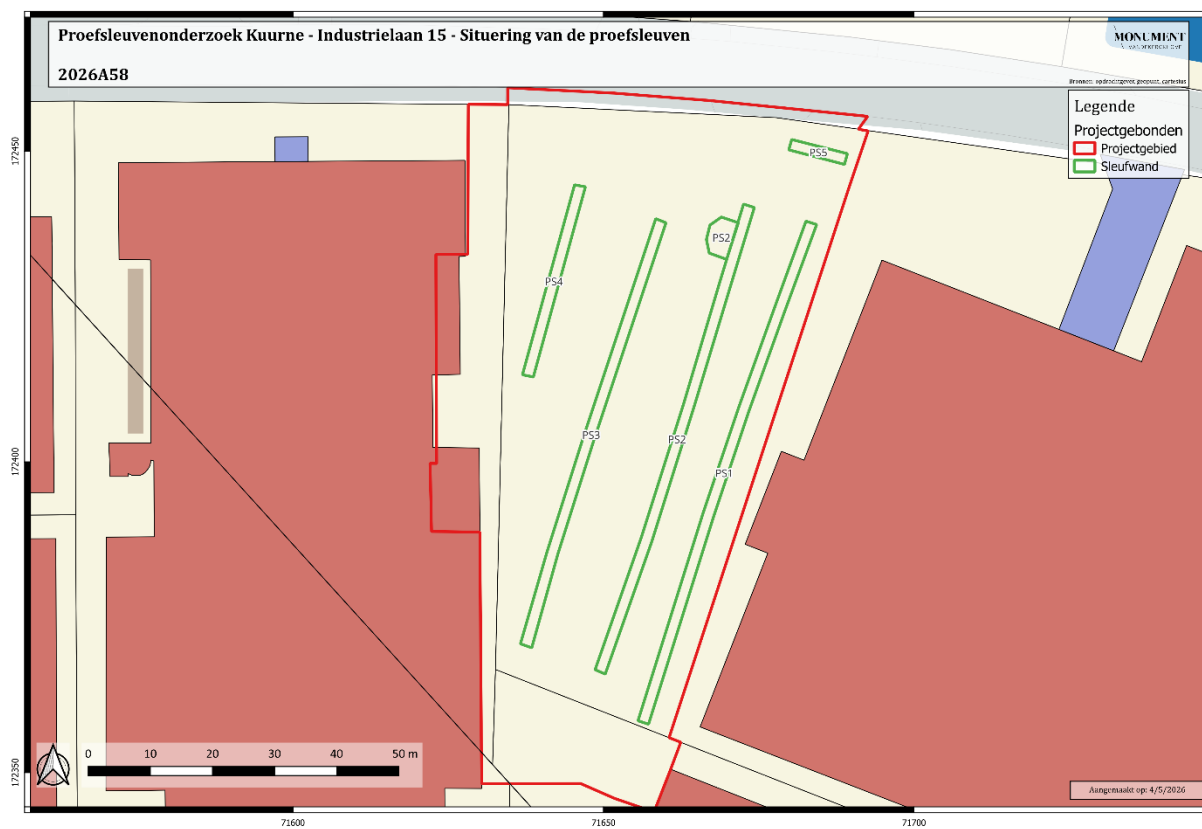
Slechts lokaal, met name in enkele profielen, werden nog restanten van een afgetopte Bt- of verbruiningshorizont waargenomen. Deze horizonten zijn echter sterk gedegradieerd en vertonen geen intacte bodemstructuur. Een begraven of goed bewaarde paleobodem werd nergens vastgesteld.

De combinatie van deze observaties wijst op een aanzienlijke mate van bodemverstoring, vermoedelijk veroorzaakt door recente en subrecente ingrepen zoals afgravingen, ophogingen, nivelleringen en de aanleg van infrastructuur. De bewaringstoestand van het bodemarchief wordt dan ook als slecht tot matig beoordeeld, met een sterk gereduceerd archeologisch potentieel.

Op basis van deze resultaten werd het potentieel op de aanwezigheid van een in situ bewaarde steentijdartefactensite als zeer laag ingeschat. Dergelijke sites zijn doorgaans gebonden aan goed bewaarde en stabiele bodemhorizonten, die binnen het projectgebied ontbreken. Voor jongere periodes (metaaltijden tot en met nieuwe tijd) bleef de mogelijkheid op het voorkomen van grondsporen en bijhorende vondsten echter bestaan, zij het onder voorbehoud van de vastgestelde verstoringen.

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd met een voldoende ruimtelijke spreiding en dekkingsgraad om representatieve uitspraken te kunnen doen over het volledige projectgebied (Figuur 3). Er werden in totaal vier parallelle proefsleuven met noordoost-zuidwest oriëntatie en één haakse proefsleuf met west-oost oriëntatie uitgegraven. Gezien het aanwezige en voorlopig te behouden omheining/hekwerk diende er een aangepaste haakske sleuf uitgegraven te worden. Oorspronkelijk zou deze haakse sleuf nog verder doorlopen richting het westen maar dit was niet mogelijk vanwege de parking en inrit die in gebruik zijn. Ook ten zuiden en ten westen is er een actieve toegangsweg en parking waardoor de sleuven ingekort dienden te worden. Hiernaast werd eveneens een kijkvenster (uitgegraven aan de westelijke zijde van sleuf 2. Via de beschreven methodiek werd in totaal 515,70m² verdiept tot op het archeologisch relevante niveau. Dit betekent dat zo'n 9,31% van het projectgebied archeologisch (ongeveer 5540 m²) werd getoetst.

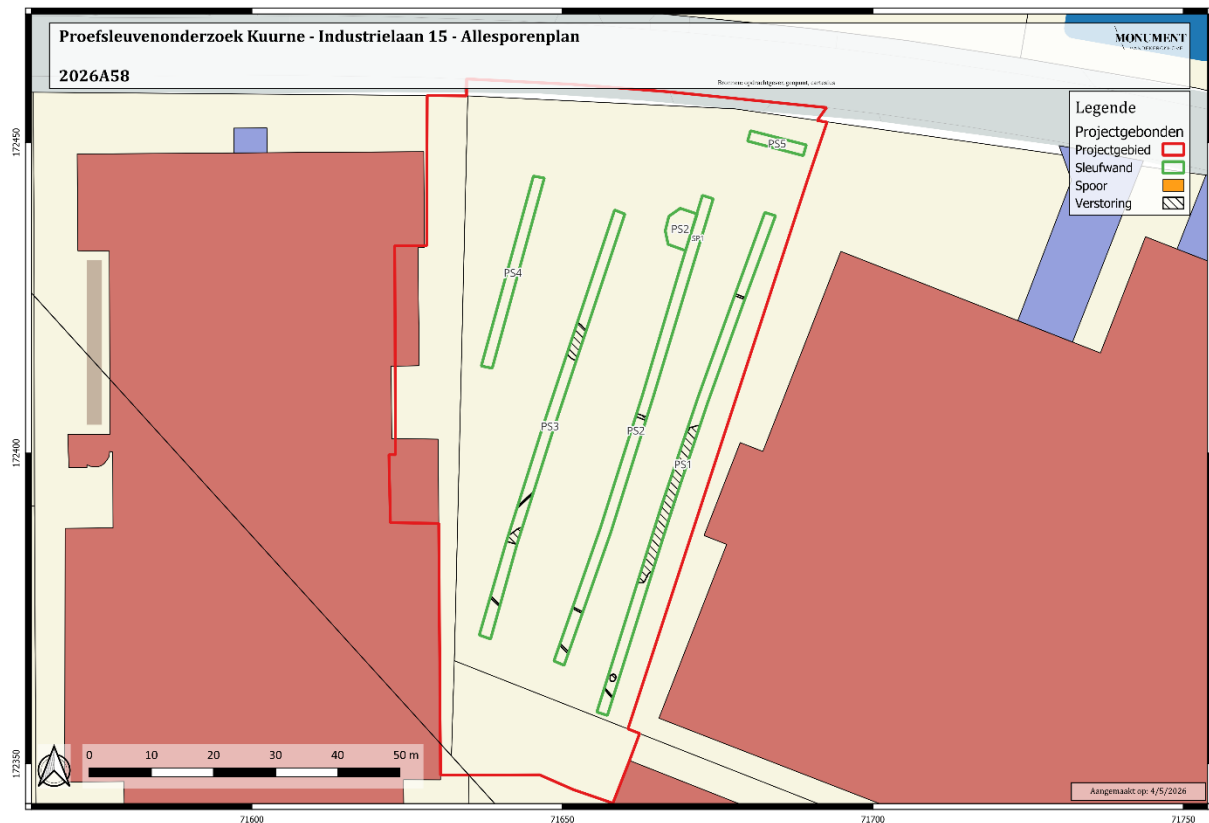
De stratigrafische opbouw in de sleuven bevestigde het beeld uit het landschappelijk bodemonderzoek: een verstoorde toplaag met heterogene samenstelling, die vaak rechtstreeks overgaat in het moedermateriaal, met slechts sporadisch restanten van oudere bodemhorizonten. Lokale variaties in laagdikte en samenstelling wijzen op bijkomende verstoringen en nivelleringen.

Figuur 3: Plan van het onderzoeksgebied en de proefsleuven op het GRB.

- **Aanwezigheid en waardering van een archeologische site**

Tijdens het uitgevoerde vooronderzoek werd een zeer beperkte hoeveelheid archeologische sporen en vondsten vastgesteld (Figuur 4).

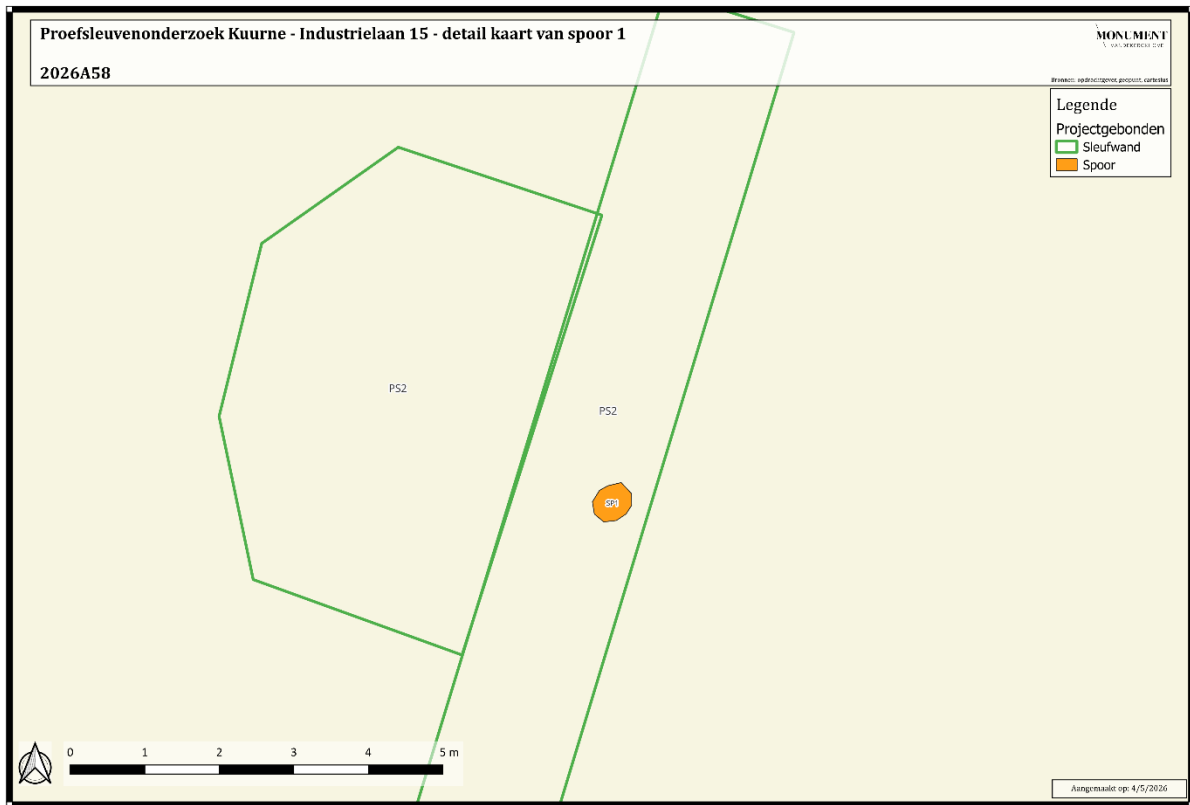

Figuur 4: Allesporenplan op het GRB.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd er maar één relevant spoor aangetroffen. Dit spoor draagt bij aan onze kennis omtrent de Romeinse aanwezigheid in de omgeving van Kuurne én meer specifiek aan funeraire contexten uit deze periode. Het gaat hier namelijk om een solitair Romeins brandrestengraf in het noorden van proefsleuf 2. Binnen dit Romeins brandrestengraf werden twee bijzettingen aangetroffen, waaronder een deels intacte bodem van een kom uit grijs aardewerk en volledig intacte schaal uit *Terra Sigillata* van het Dragendorff 18/31 type. Na een typologische studie van de Terra Sigillata schaal kon een nauwkeurige datering van het brandrestengraf opgesteld worden, namelijk vanaf het tweede kwart van de 1^e eeuw tot het eerste kwart van de 2^e eeuw. Buiten dit enige spoor werden er enkele recente verstoringen, voornamelijk gelinkt aan drainagebuizen aangetroffen.

Het aantreffen van dit brandrestengraf zonder andere archeologisch relevante sporen in de nabije omgeving kan gekaderd worden door twee mogelijke verklaringen. De eerste verklaring is dat er mogelijk wel andere relevante archeologische sporen aanwezig waren maar dat deze reeds werden weggegraven door de eerdere bodemingrepen in de voorbije jaren. Het archeologisch niveau bevindt zich namelijk zeer ondiep in de bodem en kent een sterke

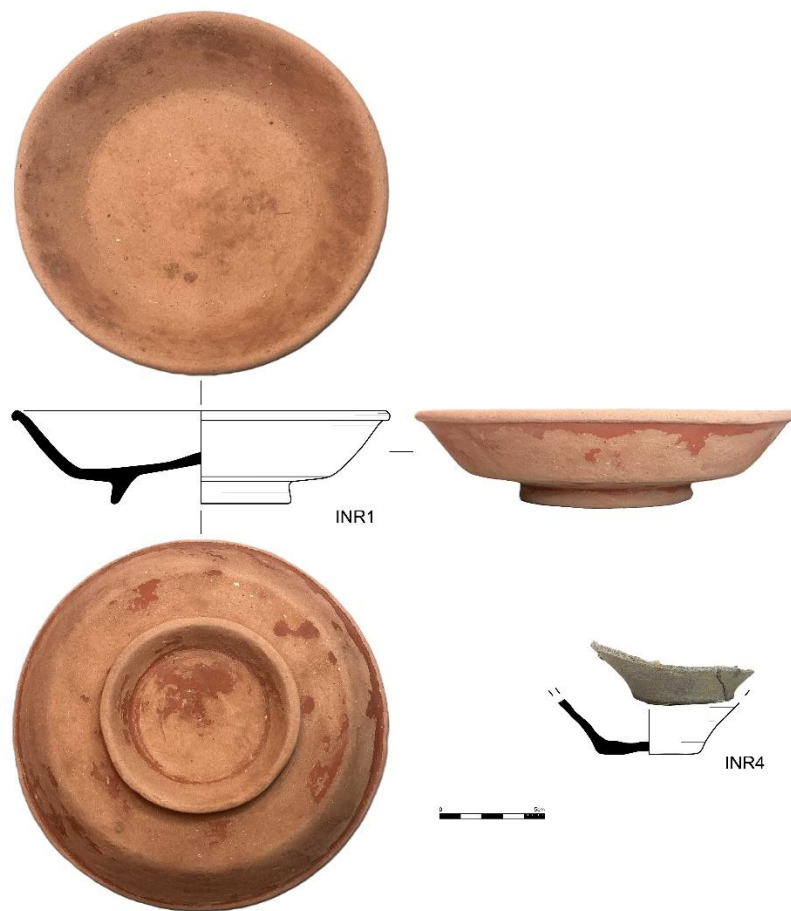
aftopping. Een andere verklaring is dat er mogelijk relevante off-site sporen, zoals grachten, afwateringsgreppels of andere graven, of bewoningssporen te vinden zijn buiten het onderzoeksgebied en dat dit brandrestengraf zich een eind buiten de omgeving van andere relevante archeologische sporen bevond.

Figuur 5: Detailplan van spoor 1 in proefsleuf 2.

Figuur 6: Brandrestengraf (spoor 1), gelegen in het noordelijke deel van proefsleuf 2 (zicht vanuit het noorden).

Figuur 7: Foto en tekening van de *Terra Sigillata* schaal van het Dragendorff 18/31 type en de grijze recipiënt.

Naast dit graf werden geen bijkomende archeologische sporen vastgesteld. Eveneens werden geen losse vondsten, artefactenspreidingen of aanwijzingen voor bewoningsactiviteiten, ambachtelijke zones of andere vormen van landgebruik aangetroffen. De overige waargenomen bodemverkleuringen en structuren konden worden geïnterpreteerd als recente verstoringen, gerelateerd aan de aanleg en het gebruik van het terrein in recente tijden.

De aanwezigheid van slechts één geïsoleerd spoor, zonder ruimtelijke samenhang met andere structuren, sporenclusters of landschappelijke organisatiepatronen, wijst niet op de aanwezigheid van een archeologische site in strikte zin. Het aangetroffen brandrestengraf dient eerder geïnterpreteerd te worden als een solitair element binnen het landschap.

Het is mogelijk dat dit graf deel uitmaakte van een ruimer grafveld dat zich buiten het huidige projectgebied bevindt, of dat bijkomende graven en structuren in het verleden zijn verdwenen ten gevolge van bodemverstoring. Gezien de vastgestelde slechte bewaringstoestand van het bodemarchief is het aannemelijk dat eventuele bijkomende sporen niet bewaard zijn gebleven of niet langer herkenbaar zijn.

De lage densiteit aan sporen en vondsten, in combinatie met de sterke verstoring van de bodem, leidt tot een lage archeologische waardering van het projectgebied. Hoewel het aangetroffen graf op zich informatief is, vormt het geen indicatie voor een bredere, samenhangende archeologische site.

Gezien het ontbreken van een archeologische site en de beperkte densiteit aan sporen, in combinatie met de matige tot slechte en bewaringstoestand van het bodemarchief (afgetopte bodem), wordt het archeologisch potentieel van het projectgebied voor verder onderzoek als laag ingeschat.

Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een archeologische site binnen het projectgebied. Eveneens wordt geen verder natuurwetenschappelijk aanbevolen op de genomen stalen. Deze stalen werden meegenomen naar het depot voor verder onderzoek met het oog op het aantreffen van verbrand menselijk bot en/of houtskool in functie van mogelijk 14C-onderzoek. Na uitzeven bleek er geen menselijk bot aanwezig te zijn en slechts een beperkte hoeveelheid houtskool. Gezien de slechte bewaring van het spoor (en dus het staal) is dit echter niet verrassend. Hoewel 14C-datering hier een mogelijkheid was, werd geoordeeld dat het typologisch onderzoek van de Terra Sigillata schaal en de grijze recipiënt een zeer nauwkeurige datering gaf, waardoor verder natuurwetenschappelijk onderzoek (14C-datering) overbodig is.

Verdere archeologische maatregelen worden, rekening houdend met de aard van de geplande ingrepen en het beperkte archeologisch potentieel, niet noodzakelijk geacht.

- **Impactbepaling en bepaling van de maatregelen**

Als gevolg van de afwezigheid van een archeologische site dient geen programma van maatregelen voor verder archeologisch onderzoek opgesteld te worden. Daarnaast wordt wél gewezen op de wettelijke verplichting om bij aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed³.

³ Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit.